

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 12 Iuliu 30 Iunie 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA. Transilvania.

Brasiovu 9 Iuliu 1868. Eri primi Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ urmat6ri'a citatiune:

Nr. 1376/crim. 1868.

Citatiune.

Domnulu Muresianu Iacobu din Brasiovu se cit6dia a se infaciosia inaintea subscrisului oficiu in 13 a lunei lui Iuliu 1868 la 9 6re dimineti'a in caus'a penale observanduise c'o causatu contumace ce nu se infaciosiadia dupa tiennora § 150 a pr. pen. se va pedepsi cu bani si totuododata se va da in contra lui ordine de adusu inainte.

In numele Tribunalului Scaunului Muresianu.

M. V6s6rhely Julius 2 6n 1868.

Hildebrand Josef,
jude inquisitoriu.

Dupa finirea cercetarei intreprinse Redactorulu „Gazetei Transilvaniei“, pentru informare afl6 cu cale a se adresa cat6a incl. Scaunulu citatoriu cu urmat6riele:

Catra Inclit'a Judecatoria scaunala c6 Tribunalu penalu alu Scaunului Tergulu Muresianu (M. Osiorheiu).

Inclite Tribunalu Scaunulu!

Adi in 8 Iuliu a. c. la requisitiunea Inclitolui Tribunalu alu Scaunului Tergulu Muresianu c6 Tribunalu penalu prin citatiunea sub Nrulu 1376, sub amenintiare de ped6psa contumaciale dupe cuprinsulu §101 150 alu pr. penale si totuododata cu amenintiare, ca la din contra se va d6 ordinu a fi d6su cu puterea inainte, sum citatu pe 13 Iunie a. c. in numele Tribunalului scaunului Muresianu de Judele inquisitoriu Hildebrand Josef cu dat'a 2 Iuliu 1868, si primirea citatiunei o am subscrisu totu odatulu de astadi pe lunga rezervarea celoru urmat6rie:

Caus'a citatiunei in ins'a citatiune nu se afla, decatu prin coventulu „in causa penalu“. Subscrisul n'are cunoscentia de a fi comis vreo crima pentru a p6te fi atatu de pemptorice citatu la judecata penalu.

Inse totu astadi in 8 Iuliu indata dupa subscrierea primirei citatiunii, — D. judecatoriu esmisu dela Incl. Magistratu din Brasiovu, cu d. fiscatu, unu cancelistu si alti 2 martori judecatoriesci — „mi descoperira, ca vinu la cercetarea (chartialoru) — si ca in urm'a provocarei Inclitolui Scaunulu s6su memoratu sum citatu pentru 2 articuli incriminati, anumitu: „Pronunciamentulu“ din Nr. 38 alu „Gazetei Transilvaniei“, publicatu in 27 Maiu si altulu in caus'a congresului nationalu, nu'i sciutulu, ca nici nu l'am vediatu, necum se'lu fu publicatu vreedata. Se cant6a manuscrisulu pronunciamentulu si alu pretinsulu art. de congresu nationalu, inse neputenduse afl6 nicairea spre a'lu present6, le marturisii, ca a'si fi doritu se potu afl6 pe celu de s6nteu, pentruca e unu actu publicu facutu si recunoscutu de multime de poporu, 6r' nu de nescari agitatori, si elu aparuse in alte diurnale inca inainte de ce l'ar fi publicatu „Gazet'a“ . . . cu t6te ca si mie mi-se tramise in manuscrisulu.

De altmintrelea cuprinsulu pronunciamentulu se afla si in petitiunea data la Maiestate in 31 Dec. 1866 subscrisa de mii insi si publicata prin mii de esemplaria in t6te tier'a, incatu se p6te dice, ca publicarea pronunciamentulu a fostu numai o improspetare a celoru cerute in petitiunea numita.

Inclitu Tribunalu Scaunulu Penalu!

Subscrisul in orice procesu de presa se tiendu pana acum de competinti'a judecatoriesca, care o prescrie legea presei din 1852, care pentru Transilvani'a si astadi este in vig6re, dupa §§ii 25, 42—43, si c6 tata de familia cu 6 prunci, c6 insarcinatu cu oficiu publicu, care tocma pana la finea lui Iuliu are de obiectu esamenenele publice si de promotiune in gimnasiulu rom. cat. de aici, dela care c6 directoru fara dauna publicu nu p6te lipsi, e silitu a) a si descoperi dorinti'a catra Inclitolu Scaunulu, c6 se binevoi6sca a concedere obiectulu acest'a de procesu de presa la judeciulu competintiei lui locale, unde s'a facutu, d6ca s'a facutu transgresiunea legii de presa.

b) Inclitolu Judeciu Scaunulu se binevoi6sca a nu imput6 subscrisului si publicarea art. despre congresulu nationalu*), care nici odatu nu a aflatu locu in eol6nele „Gazetei Transilvaniei“.

c) Se binevoi6sca Inclitolu Tribunalu Scaunulu a consider6, ca pronuciamentulu intre poporu romanu 6r6 cunoscutu din alte diurnale si chiaru prin sciinti'a tuturoru celoru ce au fostu multi la serbarea maiialulu din 15 Maiu in Blasiu, si ca asemeni pronuciamente s'au facutu la mai multe locuri in t6ta Transilvani'a, de si nu cu acelasi textu, dar' totu in acelu intieleasu, prin urmare „Gazet'a Transilvaniei“ nu se simte a fi comis vreo crima penalu, re producundu pronuciamentulu cunoscutu si publicatu si in alte diurnale, ca e creden nationalu.

d) Subscrisul se prov6ca la legile, cari inca stau in vig6re pentru Transilvani'a si la in. rescriptu imperatescu regescu din 25 Dec. 1865, care dice: „Sustarea in dreptulu seu a legiloru emise pana acum se nu se altereze nici decatu, 6r' uniunea definitivu a ambeleloru tieri, pe care Noi numai pe bas'a regulateloru rep6rte de dreptu de statulu ale Ungariei intre olaltu o potemu efeptu6, o facemu afara de ac6sta depedenta dela cuvenit'a considerare a intereselor specialu ale Marelui Nostru Principatu Transilvani'a si dela garantarea pretensiuniloru de dreptu ale deosebiteloru nationalitati si confesiuni“, si in puterea acestor'a si in vig6reloru pana adi, nefiindu inca desfiintate, subscrisulu tiene, ca cu republicarea pronuciamentulu nici altfelu n'a comis nici o crima, ci a facutu numai, la ceea ce fi indreptatitu de legile sancionate pe calea legislatiunei, pe care uale inca nu s'au desfiintatu. —

Dupa t6te acestea, d6ca Inclitolu Judeciu scaunulu se tiene in dreptu a trage pe subscrisul inainte, apoi e rugatu in numele umanitati cu t6ta on6rea, c6 se binevoi6sca a consider6 daunele atatu cele familiaru, catu si ale oficiulu publicu mai s6su pomenite si a relega terminulu citatiunei numai pe lun'a lui Augustu, fiinduca nu e nici unu pericululu in mora.

Cu distinsa reveritiune remanu
Alu Inclitolui Judeciu scaunulu penalu
Brasiovu 8 Iuliu 1868.

Pre plecatu

Iacobu Muresianu m/p.
Redactoru Gazetei Transilvaniei etc.

*) In 9 aflai dela dd. respectivi, ca titulu acestui art. e: „Congresulu nationalu in Daci'a superioare este necesariu“. Atatu inca subscriemu cu totii, numai se se castige pe calo formale voia pentru ac6sta. — R.

Anatema. Resistinti'a la legi. Juramente episcopesci.

Mari lucruri se intempla in dilele n6stre, 6ra scandalele insocite cu acelea suntu totu asia de mari, apoi totuododata si amerintiati6rie pentru societatea omenesca. In 25 Maiu a. c. cateva legi liberale decretate de catra senatulu imperialu cu scopu de a emancipa pe locuitorii Austriei din robia spiritualu, fuseru sanctionate de catra Mai. Sa. Indata cativa arhiepiscopi si episcopi dintre cei carii se tienu de partit'a ultramontana si stau sub comand'a generalulu calugariloru jecviti din Rom'a, se seclara cu cercularie de afurisania si poruncira clericiloru subordinati, c6 se invetie pe poporu a nu se supune la legile cele n6ua! De ar' fi facutu asia ceva unu episcopu romanescu, pe unulu c6 acela indata l'ar' fi aruncatu in temnitia. In an. 1866 repaus. mitropolitu Alecsandru nu a facutu mai multu decatu s'a invoitu, c6 romanii se petitiuneze in contra trantirei loru la parete. Indata 'lu si strinsera in pinteni husaresci si ii tramisera pe capu comisiune oriminala. Totu la acelu mitropolitu in v6r'a din 1852 pe timpulu calatorie imperatulu merse unu catanoiu cu porunca, c6 se'i calce cancelari'a, dupace gubernatoriulu Schwarzenberg ilu insielase cu un'a mintiuna necalita, c6 se'i paras6sca resiedenti'a si se m6rga la Alb'a Iuli'a, unde pe atunci se afl6 si acelu despotu. Pe timpulu dietei ii calcara locuinti'a dela Springu 6rasi numai din chiaru seninu, s6u adica se o spunemu curatu, din cauza numai, ca mitropolitu Alecsandru nu voise a se degrada de spionulu si haiduculu gubernulu intre romani. Acestea c6 in fuga. —

Intr'aceea dicu diurnale, ca iesuitii pusera pe bolnavulu si neputintiosulu papa Pio nono (alias grafu Mastai-Ferreti), c6 in aloctiunea sa consistoriala de deunadi se afurisesca pe senatulu imperialu, pe ministeriu si pre toti aceia carii s'aru supune la legile n6ua, prin care parte despotica a concordatulu este sfarmata. Cu aceeasi ocaziune bietulu betranu informatu f6rte reu despre starea lucruriloru din monarchi'a austriaca, lauda pe cei 25 arhierii, carii protestasera la imperatulu in contra legiloru liberale si prov6ca totuododata pe arhierii de sub cor6n'a Ungariei, c6 si aceia se faca asemenea in casu candu diet'a ungr6na inca s'ar indupleca a lovi in concordatu si in can6nele cele absolutistice ale conciliulu tridentinu (care inse in Ungari'a si Transilvani'a niciodata nu au fostu acceptate prin lege, ci s'au introdusu numai de facto, pe furisulu, pe cali clandestine).

Nici ou atat'a nu e de ajunsu. In dilele trecute vine „Vaterland“, carele este organulu iesuitiloru de ambele clase, adica alu celoru carii p6rta reverenda si alu altora carii p6rta fracu s6u uniforma, — prochiama pe facia calcareu de juramentu si ind6mna pe functionarii publici carii tienu cu concordatulu, ca d6ca ministeriulu le va cere juramentu pe legile cele n6ua, ei se'lu puna, dara se nu'lu tienua!!

„La ac6sta doctrina satanica, corrupt6ria de suflete, foile ministeriali respundu dechiarandu pre episcopi, pre ceilalti clerici resistenti si pre aristocratiu din partit'a absolutistica alui Thun-Clam-Martinitz de perjuri si rebeli, 6ra cateva le plesne:ou in facia textulu juramentelor, pe care le depunu episcopii in man'a imperatulu. Acelea texturi trebuie se ne intereseze si pre noi romanii in gradulu celu mai inaltu, din cauza, ca episcopii si arhiepiscopii romanesci de ambele confesiuni inca depunu aceleasi juramente; preste ac6sta ni s'au mai spusu adesea in vi6ti'a n6stra, ca sarmanii arhierii romanesci mai primescu inca si 6resi-

care instructiuni secrete, pe care le cunoscu numai ei si stapanii dela care le iau.

Pana la imperatul Iosifu II. ecistat pentru arhierii catolici unu juramentu fioros, prin carele ei se legă cu credintia si cu capulu lor nu numai catra monarchu si catra statu, oi si catra pap'a Romei că v as ali ai lui. Prin acea formula arhierii jură in capulu propriu si in numele clerului ascultare órba catra Pap'a apoi mai jură, ca voru persecuta si combate din tóte puterile pe eretici, pe schismatici si pe cei rebeli asupra domnoluilor si a urmasiloror acestuia*), adica episcopii de aceea se facea episcopi, pentru că se dechiare resboiu mai la tóta lumea si se pórte resboiu ou tóta lumea, din cauza ca pre totu rotundulu pamentului sunt numai vreo dóna sute mil. catolici, éra preste un a mite de milione sunt orice, numai catolici nu.

Dupa multele certe pre care le avuse nemeritoriulu imperatu Iosifu II. cu scaunulu Romei, ne voindu elu a mai suferi, cá episcopii din monarchia sa se mai remana degradati si legati prin juramentu in conditiune de corporali si sergenti ai Papei, porunci cá se se introduce si in Austria formul'a juramentului bisericei galicane pe care o si ceru din Parisu prin ambasadorulu seu. Pap'a carele era obligatu catra Austria cá si catra Francia in multe respecte cá si astadi, se vediu constrinsu a face si imperatului Iosifu II. aceeasi concessiune. Deci formul'a juramentului depuse prin episcopi pana la 1856, adica pana la concordatu, suna in traductiune asia:

„Eu N. N. juru etc. si promitu Maiestatei „Sale angustului meu domnitoriu si domnu legitimu, cumca eu cá supusu credintiosu in „functiunea episcopéca, in care am se intru, „nici eu insumi nu voi face, nici voi suferi a „se face vreunu lucru, care ar' puté fi spre „stricatiune preanalte persoane a Maiestatei Sale. „casei domnitorie, séu statului, séu potestati suverane a domnitorului in ori si ce modu, séu „directu séu indirectu in incesi incesi, séu in „urmările sale. Totu odata promitu cu juramentu, cumca me voi supune la tóte decretete domnitorului si la tóte legile cu fidelitate si fara nici unu respectu séu „exceptiune, intru asemenea voi indatoru in puterea oficiului meu „pe toti subordinatii mei cá se le obseerve cu cea mai mare punctualitate, si preste totu pre catu depende dela mine, voi inainta „onóra si binele Maiestatei Sale si alu statului.“

Formul'a juramentului arhierilor dela concordatu incóce suna:

„Eu N. N. juru si promitu pe sanstele si dumnediescile evanghelii, precum se „cuvine unni episcopu, ascultare si supunere „catra Maiestatea Sa c. r. apostolica si catra „succesorii sei; juru totu odata si promitu, ca nu voi comunica si nu voi lua „parte la nici unu felu de consiliu, carele ar' „fi stricatiou linisti publice, si nu me voi „impartasi la nici un'a societate suspitiósa nici „inlaintu nici afara din frontariale imperului, „éra deca cumva voi afla, ca se apropie vre „unu pericolu publicu, nu voi lasa nicu „micu neincercatu spre a' lu abate.“

Mai trebuie óre comentariu la acestea dóna formule de juramente? Credem ca oricare cititoriu ilu va face elu insusi. Ne rogamu inse, cá se nu fimu reu intieles. Noi carii amu luptatu si vomu lupta in totu restulu vietiei nóstre pre langa sublimulu si mantuitorulu principiu „Ecclesia libera in statu libero“, aflam totusi nu numai de convenintia, oi de necesitate absoluta, cá episcopii inca se depuna juramentulu credintiei catra statu si catra monarchu, pentruca si ei sunt fii ai patriei, si ei sunt cetateni ai statului cá oricare altulu; este inse cu totul alta intrebarea: Cum se fia formulatu acelu juramentu. Mai nainte de tóte nu este ertatu, cá formul'a unni juramentu se cuprinda sententie, expresiuni, termini de semnificatiune dubiósa, ecívoca, elastica, in doi peri, pentruca se le poti suci si deturna

*) Haereticos, schismaticos et rebelles eidem domino nostro (Papae), vel successoribus praedictis pro posse persequar et impugnabo etc. Acestu juramentu anticrestinescu se formulase inca din sec. alu 14-lea sub pap'a Clemente si remasese in valóre pana la Iosifu II. De aici tu lectoru iti poti explica un'a multime de evenimente istorice. —

ca si unu nasu de cera. Apoi dupa catu pricepem noi, ambele acestea formule au cateva expresiuni fórte elastice. Se luamu numai cate unu esemplu din amendóna.

In formul'a galicane séu Iosefina firesce absolutistica, arhierii jura, ca se voru supune atatu la legile tieriei, catu si la tóte decretete imperatesci. Óre inse candu unu decretu séu altulu lovece dreptu in legile tieriei, atunci episcopulu ce are se face? Nesmintitu ca voindu e' si pazi juramentulu cá omu de omenia, trebuie se asculte si de ordonantie absolutistice. Atunci inse vine tier'a si poporulu si ii dice: Venditoriulu de dreptore patriei, peri din ochii nostrii. Asia bietulu arhieriu ajunge intre dóna scaune, intre dóna luntii, int'e dóna focuri.

Inse pentru episcopii romanesi nu era de ajunsu nici atat'a calamitate, ci ei trebuie se jure si pe acea constitutiune a tieriei, prin carea natiunea si religiunea lor era subjogate ei robite din vécuri. Apoi te mai mira, ca pe episcopulu Maioru ilu trantira si inchisera la monastirea din Alb'a Iuli'a, pentruca nu a pututu preintempina revolutiunea lui Hora, Closca si Crisianu; si te mai mira, ca pe Bobu sub titulu de consiliaris actualis intimus ilu facusera unu felu de capitanu preste romani, ca in érn'a din 1830 ii tramisera in Campia, pentruca ei se aresteze pe rebelii fictivi de atunci, éra in 1846 pentruca se duca pe jupanés'a Varga Katitza „proocatoriti'a“ munteiloru, dela Buciumu in temnitia; si éra te mai mira, ca in 1850 candu cu deputatiunile nationali, ministrulu Schwarzenberg le dicea: Parinte, én vedetive de altariu si nu ve mai amestecat cu acesti agitatori periculosi. Si asia te poti totu mira pana in diu'a de astadi. —

Din formul'a cea noua tragemu luareaminte numai asupra clausulei din urma, prin carea arhierii devinu ouratu politia i ei inca politia secreti*). La acésta mai cugeta, ca ómenii unni regimu absolutistice presupun depre episcopi cu tóta securitatea, cumca ei prin preotii subordinati trebuie se afle totu felulu de secrete ale poporului, deca nu mai curendu, celu pucinu in paresimi, sciti dv., in paresimi; — apoi in istoria eclesiastica ni s'au pastratu multe ecsemple de acestea. . . . Sarmeni arhierii din monarchiile absolutistice, catu sunteti de compatimitu in midiloculu pompeloru de care sunteti incungiorati.

Ei, dara pentru arhierii romano-sigreco-catolici nu sunt de ajunsu nici calamitatile mai susu enumerate, ci ei sunt obligati a mai depune in capela nuntiatorei papale din Vien'a inca si unu juramentu de credintia catra pap'a, nu cá oatra unu simplu presedinte alu bisericei, precum a fostu reconscutu de conciliale mai vechi ecumenice, ci cá catra unu suveranu alu loru. Ne pare reu, ca in acestu momentu nu ne aflam in stare de a reproduce aici si acésta formul'a din ouventu in ouventu. Intr'aceea oricine p'cte fi incredintiatu, ca dela prefacerea incóce a referintieloru monarchiei oatra scaunulu Romei, formul'a de juramentu sustienuta de acesta vine in conflictu flagrantu cu cea sustienuta de monarchulu. Atat'a inos este sointu pe facia, ca barbatii de statu ai Ungariei nu vreu se audia nici de concordatu si cu statu mai pucinu de canónele conciliulu iidentinu.

Acésta este situatiunea de facia clerurilor si prin urmare in mai multe respecte si a poporului. Clerurile isi au barbatii lor eminenti, deduca acei a corolarulu din acestea; rol'a róstra de publicisti se finesce cu simpl'a atragere de luareaminte la situatiune. —

Barcensia.

Aristocrati'a si democrati'a maghiara.

„Pesti Napló“ din 5 Iuliu a. c. ne spune din nou, nu scimu a oatea óra, cumca „Ungaria si anume poporulu maghiaru este tíera si natiune per excellentiam aristocratica si ca insasi democrati'a loru in timpulu nostru are pretensiuni atatu de aristocratice, incatu se nu ne miram, deca foile de opusetiune afla cu cale a tiené prelegeri despre democrati'a si a explica creditiósiiloru sei democrati, pentru ce se numescu ei democrati, adica „luocu a nou lucendo“, adica pe romanesce curatu, ca democrati'a la ei nu ecisita de locu. Totu P. N.

*) Vedi formule in „N. fr. Pr.“ din 3 Iuliu a. c. Red.

adauge: „Liberalismulu este un'a firma multu laudata (la maghiari) marfa inse oare se vinde sub acésta firma, da de mintiuna in modulu celu mai stralocitu pre insasi firm'a“. P. N. inse merge si mai de parte, pentruca in acelasi articulu de fondu néga pe mórte, cumca la maghiari ar' ecisita vreunu liberalismu. „Noi suntem egoísti“ adauge P. N., si nu p'cte fi mai mare ilusiune, decatu deca maghiarulu crede, ca elu ar' fi absolutu liberalu si prin urmare cosmopolitu. Canta liberalismulu si cosmopolitismulu oriunde airea, numai in Ungaria se nu 'lu cauti, ca te vei face de risu. Dupa P. N. nici partit'a sa, nici a lui Tisza-Ghicsy, nici a lui Jokai si nici a lui Kossuth nu sunt liberale, ci tóte sunt curatu aristocratice; éra neouóscerea de sine in acestu respectu merge asia departe, incatu se mai afla ómeni carii óredu, ca nisce aristoorati greoi cá Majláth si Sennyei inca aru fi liberali etc. etc.“

Propria oris fassio mille testes. —

Facia cu acestea marturisiri ale partitei dela putere intrebamu si noi pe acei romani usioru creditori, carii casca gur'a la vorbe dulci: Cu care partita din Ungaria cugeta ei a mai face cauza comuna? —

Sibiu 30 Iunie n. 1868.

Date statistice relative la starea invetiamentului popularu in tractulu protopopeacu gr. cat. alu Sibiuului pre an. scol. 1867/8 In tractulu protop. gr. cat. alu Sibiuului, statatoriu din 35 parochii, se afla 22 parochii prevedute cu scóle populare. Celelalte parochii numerandu poporenii in numeru neinsemnatu, nu sunt in stare nici a'si edificá case propria de scóla, nici a'si sustiené invetiatoriu propriu. Pre langa aceste, in parochia Orlatului ecisita o scóla normala publica cu 4 invetiatori. Edificia propria de scóla se afla numai in 15 parochii, érn' in 7 parochii nu ecisita case de scóla propria, prin urmare, pruncii se instruéza in case anume inchiriate. Numerulu prunciloru aflatori in etatea de scóla, in tóte mai susu amentitele 35 parochii, dupa aratarile oficióse, trase pre an. scol. 1867/8 fú preste totu: **1532** Din acestia: 816 fetiori si 716 fete. Cercetara scóla (oatu regulatu oatu neregulatu) 461 fetiori si 213 fete; prin urmare nu cercetara scóla: 359 fetiori si 499 fete.

Observatiuni. Piedecile, care se stangenescu in calea progresrei invetiamentului popularu, pre bas'a experiétieloru dovedite de repetite ori cu ocaziunea visitarei si asistarei la examenele prunciloru, intre altele, se potu resumá in urmatóriele: a) Neprétrunderea in generale a poporului despre insemnatatea si folosulu scólei, avendu in vedere mai multu interesele sale economice, care le vede si le simte. Argumentarile, capacitarile si svaturile binevoitóre ale preotiei mai zelóse si ale altoru barbati iubitori de cultur'a poporului, ino n'au potutu strabate in priceperea massei poporului; de aceea se simte de multiori trebuinti'a intrevenirei derogatorielu politice resp., de a constringe cu midilóce material pre parinti a'si tramite pruncii la scóla si pre oeli renitenti a'i pedepsi conformu ordinatióniloru mai inalte. b) Dotatiunea cea precaria a invetiatorilor populari, necapatarea regulata séu de locu a pucinei lele statarite prin contracte si instrumente de dotatiune. De aici urméza, ca pre candu de o parte cu plati atatu de neinsemnate, nu se potu ospetá invetiatori ai poporului, totu odata, de alta parte, aceli invetiatori, reu platiti, fiindu necesitati a se ingrigi de modulu subsistentiei sale, negligéza tienerea regulata a prelectiúniloru in órele presorise, aplecanduse spre afaceri economice; netienendu unii invetiatori regulatu órele de prelectiune, prin acést'a dau ansa la frecuentarea neregulata a scólei din partea prunciloru, cum si la instrainare din partea parintiloru, facia cu scóla. c) In comunele sateci, parintii ocupanduse cu economi'a campului, indatase se ivesce primaver'a, inoeu asi aplecá pruncii la ocupatiuni economice, si atonoi fórte cu greu se potu induplecá parintii s'ei tramite pruncii la scóla, de unde vinu inainte si de acele casuri, ca bietulu invetiatoriu, oandu ese afara inspeutorulu distr., cá se cerceteze si se afle progresulu prunciloru, se vede nevolitu asi aduná de pre ofare pruncii, cá se se póta tiené unu felu de examenu, de multiori cu resultatulu destulu de nefavoratoriu. Numai delaturarea astoru ai altoru piedeci, ar' poté ascurá prosperarea invetiamentului popularu. —

Clusiu 4 Iuliu. La judeciul urbarialu din Clusiu afla „Unio”, ca s'ar fi denumita asemi-ordinari: Alecsandru Halmágyi si Iosifu Pinte, ér' Nic. Mikó si br. Zoltán Apoi cá ase-sori ajutatori.

Una emisu alu mio. de justitia concede esecutiunea pe simbri'a oficialiloru, in contra ordinationei aulice din 1863.

— Esc. Sa c. Em. Péchy fù alesu de cive onorariu si in Odorheiu.

— Din directiunea edila dela Sibiu au so-situ aici mai multi oficiali si se voru asiedia in despartimentulu directiunei edile dela r. gu-berniu. — Proprietariulu Dionisiu Pállfy a fa-cutu o dotatiune pentru museulu transilvanu de 5000 fl. in obligatiuni urbariale. Amu dori se se afle si pentru academi'a romana de drepturi asemeni donatori, precum si pentru scóla agno-mica. In lucruri de acestea putemu se pur-cedemu catu de demonstrativu.

— „Unio” éra s'a superatu, pentrucu „Ga-zet'a” a descoperitu, ca cu principiulu egalei indreptari se face celu mai strigatoriu abusu, d. e. si cu denumirea la protocoale funduari, inse i fù rusine si ei a esi in publicu cu nu-merulu, ca intre 100 abia suntu 7 romani de-numiti, si proportiunea acést'a de bajocura to-tusi se afia a o dá in publicu. De altminte-lea „Unio” trebuie se amble ér' la scóla, la unu ab-solutismu, cá mai anteu se invetie dela elu, ca unde bas'a statulu e principiulu de egala in-dreptare acelu nu mai incupe nici o imputare, nici o predilectiune a unei natii cu ignorarea si respingerea celeilalte. Principiulu acést'a nu acie de privintie egoistice; si in punctulu acést'a absolutismulu fù de 100 ori mai presusu decatu Dvóstra. Ecsaminéza si te vei convinge! —

UNGARIA. Dela dieta. Siedinti'a din 4 Iuliu inca fù sgomatósa. In desbaterea ge-nerala a casei deputatorulu, ca cas'a domiloru cam numai catu subcrie, obiectulu desbaterei éra proiectulu pentru darea de pamentu. Steng'a facu multe infruntari regimulu, ca a remasu totu pe langa reimpartirea cea de suptu abso-lutismu si nu s'a ingrigitu a face o repartitione mai drépta.

Trefot declara, ca darea pe pamentu nici intr'unu statu nu e asia mare cá in Un-gari'a, in oatu nu numai din venituri, ci chiaru si din capitalu trebuie se se platéasca, si doresce mai multe modificatiuni.

Simeonu Popu din Marmati'a desvóltá proportiunea cea rea si nedrépta, pentrucu ci-fr'a uniforma a darei de pamentu nu póte fi drépta facia si cu locuitorii dela munti, aseme-nandu veniturile loru cele suptiri cu ale celoru ce locuiescu campiele cele grase. Elu afirma, ca economi'a Ungariei se afia in manile cama-tariloru israeliti si legislativ'a trebuie se grabéasca a intinde sateniloru ajutoriu, cá betii se nu se ruineze — si propune se se rectifice legea con-tributiunei. Pensuniile se se reduca, salariile preste 2000 fl. se se reduca la diumetate, se se proclame incompatibilitatea de a purtá mai multe deregatorii de statu si contributiunea se fia pro-gresiva, normata dupa posesiune si venitul ei. „Fed.” mai adauge:

„Inse ataculu celu mai potinte in contra gu-vernulu si alu intregu sistemulu dualisticu, lu fece deput. Ignatiu Nagy, carele cu elocintia oratorica, dar' cu totala necrutiere desvelé pe-atele ómeniloru, cari au infintiatu dualismulu, insira marile stricatiuni, ce voru armá dintr'en-sulu asupra tieriei si infera parcederea guver-nulu actualu, carele urméza totu pe calea ce-loru din scóla vechia. Drépt'a semtindu lovi-turile bine indreptate incepù, dupa datina, a mormurá si a chiuá, dar' nerabdarea ei ajunse la culme, candu la nece neghiobe espektura-tiuni personali ale lui Pulszky i dise, ca munte nerusinat. Inversunarea fù mare si presie-dintele insusi cu olopotielulu a mana abia potù luá cuventulu pentru a indrumá la ordine pre vorbitorulu. Alinaduse furtun'a, dep. Berzen-czey prin ataculu seu mai anteu in contra lui Pulszky, apoi in contra ministeriulu, staruindu prin umorea i spinósa a'i face ridiculosi, de-steptá ilaritate generale. Insiu membrii drep-tei nu se potéa contení dela risu, dar' ei rideá risulu celui ce e silitu a ride de sine insusi. — Multi din vorbitori pretindeau, cá ministeriulu se propuna bugetulu intregu, nu numai unele escerpte dna placulu seu, facunduise inca si invinuirea meritata, ca in locu de a'si mesurá spesele dupa venituri, întóroce asta acioma eco-

nomica si stórcé atat'a, catu vre se eróge, fara a spune macaru pre ce. Proiectulu din ce-stiune inmultiesce darile directe si pentru arde-leni, cari cu tóte ce suntu ingreunati cu cea mai nedrépta contributiune — a capulu si au se platéasca cu 20% inca mai multu, decatu au platitu mai nainte.” —

— Burgmaistrulu si dep. Dr. Miletits prin min. Wenkheim primi ordinu a strapune oficiulu lui de burgmastru in manile unui comisariu Ferd. Ast, fiinduca ordinea in Neuplant'a e a-tatu de disturbata, incatu regimulu nu póte esi la capetu cu acést'a libera regia cetate. Dr. Miletits tienù adunarea reprezentatiunei cetatii, oare decise a protestá in contra acestui actu contraconstitutiunulu, care protestu se va tramite ministeriulu prin telegrafu, ér' Dr. Miletits cá deputatu se insarcinéza a interpelá in diet'a din Pest'a si a aduce gravamine inaintea dietei. Cu tóte acestea Miletits fù depusu si se inlocui prin Paulu Stojanovits. Comun'a remase pe langa protestu mai incolo, provocandu pe celealte municipia ale comitatulu a protestá in contra procederei acestei contraconstitutiunale a min-isteriulu. —

Cestiunea croata intr'atat'a e resol-vita, incatu se voru mai tiené dóne siedintie mestecate, un'a pentru conceperea si autenticarea protocolulu comunu, cealalta pentru stili-sarea punctelor conventiunei, si asia deputatiunea va mai remané in Pest'a probabilmente pana in 11 Iuliu. In privintia Fiumei s'au in-voitu ambele deputatiuni, cá acést'a cestiune te-ritoriala se se resolve pre calea propusetiuni-loru regesci prin amendóne dietele. (Ast'a va se dioa, a restitói statulu nainte de 1848) Ce-stiunea finantielor se va regulá asia, ca cere-mane din perceptiunile Croatiei dupa acoperirea speselor administratiunei interne, se se dè Un-gariei pentru afacerile comune. In privint'a limbii deputatiunea maghiara a implini tóte do-rintiele Croatiei. Diet'a croata tramite 29 de-putati la diet'a maghiara si alege in delegatiune patru reprezentanti si unu magnatu. Ambele deputatiuni referesca dietelor loru despre re-sultatulu impacatiunei; acestea ratifica séu re-spingiu impacatiunea, si in casulu d'anteiu o substernu spre sanctiune Maiestatei Sale. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 6 Iuliu. Alocutiunea papala inca totu ocupa atatu diur-nalistic'a oatu si partitele. Liberalii vreau s'o ignorez: statuindu pe regimu, care sta gata, se rechiame consululu austriacu din Rom'a, ca si bugetulu ar' castiga cu vreo 30.000 Feudalii si ultramontanii predica pe facia resistintia la nóuele legi confesiunali si regimulu nu ceteza a pasi cu veto energetic. — Facia cu cechii pa-sivisti regimulu se vede silitu a se demite la invoire pana la inoornarea regelui cá rege alu Boemie; totusi integritatea senatulu imperialu o tienu nemtii de econditiune. Demonstratiunile in Boemi'a se totu continua si acum cu serba-rea aniversaria alui Ioane Huez in Constanti'a, unde fù arsu, se faou mai multe meetinguri. — Totu cechii feudali si ultramontani fura aceia, cari tramisera deputati la Rom'a de midilocira a alocutiunea indreptata in contra dualismulu, dauna ca si in contra liberalismulu.

— In 3 Iuliu tramise regimulu la Rom'a protestu in contra alocutiunei si a amesteculu papei in terenulu legislatiunei interne. Curi'a romana se face respondiatria pentru ori ce pa-timi si conflote turburatórie ar' esi de aici. —

— Ministeriulu au facultatu vr'o 36.000 ostasi cate 20 de compania pentru neajunsulu bugetulu.

— In tóta Austri'a productele suntu bune afara de Galiti'a si Bucovin'a, ér' in Ungari'a e imbelsingare, incatu e sperantia, ca din esc-portu ér' va lua Ungari'a 300 mil. frini cá in anulu trecut. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Aioi au inceputu agitatiunile pentru aleggerile senatoriloru. Partit'a regimulu se incórda asi alege candidatii sei, pre candu partit'a reactionaria pune totu pe o carte spre a se realege ér' fostii senatori. — Repórtele din tíera spunu, ca cerealele in celea mai multe lo-curi apromitu secerisiu bunu.

— Pe Praov'a éra s'au ivitu bande de hoti, care saru in drumu a calatori si i despoiescu.

— Dn'a Dora d'Istri'a fù primita in nume-rulu membriloru academiiei fisico-medicoale-stati-

stice din Milano, in care nu se afia unu ce a-semene. Numai, déoa ar' luora pentru natiiunosi din propusu cu mai mare zelu, deoatu si pana acum. Cei cu relatiuni mai deaprópe catra dsa se intre in convorbiri de aceste. —

SERBIA. Belgradu 5 Iuliu. Astadi se tienù ceremonialulu ungeri noului principe Milanu in biseric'a catedrala sub bubuitulu tu-nuriloru si trasulu clopotelor. Actulu se esse-cutá in catedrala de catra metropolitulu in pre-senti'a ministriloru, si a reprezentantiloru puteri-loru, aflanduse de facia si membrii scupcinei séu ai adunarei nationale. Pentru principe a de-fiptu scupcin'a aceeaei lista civila (200.000 fl.), care o avù si principele Mihailu. Scupcin'a se inchise eri, dupace a facutu urmatórele deci-siuni: Scupcin'a se se conohiame pe totu anulu, si pana candu principele va deveni maiorénu (in 3 ani) celu pucinu odata; regimulu se esse-cuteze cu intetire si cu strictetia procesulu de asasinatu pedepsindu pe vinovati fara picu de crutiare; familiel Carageorgevits si Nenadovits suntu eosilate din tíera, averea loru cá a unorvendiatori de patria si averanu se va confiscá spre a desdauná tíer'a. In locul asasinatulu in Topsischider se se redice unu monumentu din midilócele poporulu; regimulu se desvólte cu intetire puterea de aperare dupa ide'a principe-lui eternisatu; si scólele militare popórale se se foloséasca cu incordare; in contra conducerei poli-tiane se se intreprinda o cercetare, pentrucu atatu de lungu timpu n'a datu preste urdirea asasinatulu; fiacare serbu e responsatoriu pen-tru viéti'a principelui Milanu; in fine regimulu se ziba deosebit'a destinatiune a pastrá cu ecum-patate relatiunile cele amicabile, care le-a pusu la cale principele Mihailu cu puterile straine.

Principele Milanu a suptu lapte romanu moldovanu dela mam'a sa Mari'a Catargiu, si cá atare pe tronulu Serbiei va pastrá si amio-ti'a Romaniei. (Treouseramu preste unu inci-dentu alu junelui principe, candu se intalni in Pest'a cu dep. serbescu Stojakovits, care ei fa-cuse visit'a salutandulu serbescu. Principele Milanu ei reapunse cu „neznam”, nu pricepu ad. serbescu si incepuse francescu, candu apoi veni la Stojakovits rondulu de a dice „neznam”, ca elu inca nu soieá francescu. Asia incepura ambii a conversá in limb'a romana).

— Procesulu asasinantiloru totu decurge si in 27 Iunie se prinse in Neuplant'a si Vladi-miru Ioanovicu cá prepusu. Asemenea si unu bulgaru Caravello, cari se si straportara la Pe-trovaradinu. —

ITALIA. Rom'a. Ponteficele romanu a conchiamatu conciliulu — soborulu — ecu-menicu pe 8 Dec. 1869. Temeiurile pentru lips'a soborulu aduse inainte suntu: retaciunile societatei moderne intru a persecutá religiunea, care se ataca si se despóie din tóte partile; pentru persecutarea clericiloru; desfiintierea ci-nuriloru bisericesci; pentru diurnalistic'a si oar-tite cele stricatióse societatei si pentru creacerea tinerimei prin invetiatori fara de nici o credin-tia etc. Puterea suveranitati lumesci inca va fi obiectu alu soborulu cá unu feliu de dogma luméscu. Ponteficele isi aréta speranti'a, ca su-veranii statelor voru favorá acést'a calatoria a episcopiloru si nu'i voru impedeá dela opulu intentionatu de a ascurá biseric'a in contra pe-riculeloru ce dice, ca o amenintia. Inainte de tóte nóu'a sistema introdusa in Austri'a cu soir-barea concordatulu va fi fara indoiéla unulu dintre cele mai urgente obiecte ale desbaterei, dupa oam se póte prevedé din cuprinsulu alo-cutiunei din 22 Iunie a. o., pre care o repro-ducemu aici:

Reverendi frati!

Nici candu n'amu fi crediatu, reverendi frati, ca dupa conventiunea, ce amu inchiatu nainte de 13 ani, spre bucuri'a tuturor celoru bunu, cu imperatulu Austriei si regele apostolicu, vomu fi constrinsi, a deplange in diu'a de astadi va-temarile si apesarile cele grele, de cari e cer-cata si persecutata biseric'a, in imperati'a Au-striei, prin ómeni ostili in modu tristu. In 21 Decembre an. tr. adica guvernulu austriacu a adusu o lege in adeveru nefanda, cá lege fun-damentalá de statu, care se aiba valóre deplina in tóte partile imperiulu, si in cele curatu ca-tolice. Prin legea acést'a se statescescu un'a li-beritate neconditiunata a tuturor pareriloru si productelor de presa, a credintiei, consciintiei si a doctriinei, se da cetatianiloru de totu cul-tulu concessiunea, se infintieze institute de in-vetiamentu si educatiune, tóte societatile religiu-narie se declare egale si reconosoute de statu,

In data ce amu auditu spre dorerea noastră de această lege, bucurosu amu fi înaltiatu vocea noastră; totusi urmandu patientiei, amu preferitu a taacé, sperandu ca guvernulu austriacu va ascultá cu docilitate reprezentatiunile juste ale reverendilor nostri frati, episcopi din Austria, voru primí consiliu mai sanetosu, si 'si voru schimbá parerea. Insedaru au fostu tóte sperantele nóstre. In 25 Maiu aceleasi guvernulu aduse una lege, care obléga tóte popórele acelu imperiu si pre cele catolice, si demanda, ca pruncii din casatóriile mestecate se urmeze religiunea tata-aeu, déca suntu de genulu femeiescu, pruncii mai mici de siepte ani trebue se participéze la apostasi'a parintiloru dela credinti'a cea adeverata. Prin legea acést'a se denega tóta puterea obligatória acelor promisiuni, cari le pretinde si le prescrie cu dreptu deplinu biseric'a catolica, mai nainte de ce se inchiaia un'a casatória mestecata; apostasi'a dela religiunea catolica, cá si dela cea orestinésca, e dreptu civilu, autoritatea bisericea asupra mormentelor e delaturata si catoliciloru e impusu, se inmormenteze in cimeteriele loru cadavrele ereticiloru, déca acestia n'au cimeterie proprie. In aceeasi di de 25 Maiu, aceleasi guvernulu nu se sfí a publicá un'a lege matrimoniala, care desfiintéza totalmente legile aduse pre bas'a conventiunei nóstre, amintite mai susu, si restituiesce legile vechie austriace, cari stau in oontradicare eolantata cu legea bisericésca asemenea se introduce casatori'a damnabila, asia numita civila, si se impune pentru casulu acelu, candu deregatori'a bisericésca ar' refusá inchiaierea casatoriei din una cauza, care de puterea civila nu e recunoscuta cá valida si legala. Cu aceeasi lege totu acelu guvernulu a desfiintiatu tóta autoritatea si jurisdictione bisericea in cause matrimoniale, precum si tribunalele matrimoniale. Asemenea a publicatu un'a lege despre scóle, prin care se delatura tóta influinti'a bisericea si se dispune, ca conducerea suprema a afaceriloru de invetiamentu si educatiune, precum si inspectiunea si supraveghierea scóleloru, compete numai statulu si numai instructiunea religiunaria in scólele popórale remane diteritorulu deregatório de cultu, mai departe se dispune, ca fiecare societate religiunaria fara diferentiá póte infintiá scóle proprie pentru pruncii confesiunei sale, sub conditiunea, ca si aceste scóle suntu supuse inspectiunei statulu si cartile de invetiamentu se censuréza prin deregatoriile civile, afara de acele carti, cari sierbescu pentru instructiunea religiunaria si se ecsaminéza de deregatori'a bisericésca.

Voi vedeti dara, referendi frati, catu de despretinite si oatu de damnabile suntu acele legi abominabile aduse de guvernulu austriacu, cari vatema doctrin'a bisericea catolice(?), drepturile ei, autoritatea si constitutiunea ei ddiésca, precum si puterea scaunulu nostru apostolicu, conventiunea noastră, ba insusi dreptulu naturei. Condusi de grigea, ce ne-a impusu o Christosu, domnulu nostru, pentru tóte bisericile, inaltiamu vocea noastră apostolica in această ilustra adunare a vóstra si in puterea autoritatii nóstre apostolice condamnám legile amintite si preste totu, cá si in specie totu ce s'a ordinaru, s'a dispusu si s'a facutu in aceste ci in alte lucruri de guvernulu austriacu contra dreptiloru bisericea; in puterea acelei autoritati dechiarám acele legi si consecutiile loru cá nevalide, pentru trecutu si viitoriu. Pre autorii acelor'a inse, mai vertoasu aceia, cari se falescu a fi catolici, si pre toti, cari aru outezá a proieptá, a statori, a aprobá si esecutá acele legi, i admonám si i provocám, se'si aduca a minte de censurele si pedepsele judeciale, cari conformu constituiuniloru si decretelor conciliiloru ecumenice, cadu ipso facto pre acela, cari vatema drepturile bisericea.

Intr'aceea poftim din tóta inim'a fericire in domnulu la ai nostri frati, arhiepiscopiloru si episcopiloru Austriei, cari cu puterea episcopala n'au incetatu a aperi fara frica in scrisu si cu cuvintulu, caus'a bisericea si conventiunea noastră amintita mai susu, si n'au incetatu a avisá turm'a la detorinti'a ei. Dorim, cá reverendii nostri frati, arhiepiscopii si episcopii din Ungari'a, se'si de ostentéla a servi cu zelu viu drepturile bisericea si a aperi acea conventiune.

Intre aceste timpuri nu vomu inotá reverendi frati, a rogá pre Ddieu in submissiunea

inimei nóstre cu zelu ferbinte, se nimioésca cu tari'a sa a totopotinte tóte atacurile infame ale inimiciloru sei si ai santei sale biserice, se oprime staruintiele loru neddiéesci, se respinga aaltulu loru, si in indurarea sa se'i readuca la calea dreptatii si a mantuirei.

FRANCIA. Parisu 4 Iuliu. Desbaterile in corpu legislativu asupra bugetulu suntu fórté infocate. Thiers atacá politic'a esterióra a regimulu precum si administratiunea finantiale dicendu, ca acést'a este o fotografia esacta a politicea estere. Thiers dorece, cá Francoia se fia armata, nu pentru cá se incépa resbelu, ci cá se arete Europei, ca nu vré a se asuferi nóue usurpatiuni. Cumpan'a díepta européna depinde dela restabilirea sistemei de federatiune in Germani'a si poporulu germanu vré acést'a restabilire, de candu e securu de neintervenirea Franciei.

In siedinti'a de astadi senatorulu Jules Favres dise in corpu legislativu, ca Francoia nu e destulu de avuta, cá se rescumpere imperiulu suptu impregiararile de facia finantiale. Presiedintele 'lu chiama la ordine. —

Min. de statu Rouher raspunde, ca statulu efectivu alu armatei e statu pentru pace. La tóta ocaziunea, in fiecare tíera, in Greci'a, Principatele danarene oá si facia cu Germani'a am pusu, dice, totodéuna in frunte principiulu liniscirei si alu nedependintiei. Regimulu n'are nici unu felu de cogete rezervate. Pentru densulu pacea e o conditiune mare a civilizatiunei si resbelulu e o calamitate mare. Regimulu se unesce cu opozitiunea si cu maioritaea in punctulu pacei, inse a vré pacea, nu insemnéza a decide desarmarea; regimulu n'are aceeasi incredere in simtiemintele fratiesci ale popóreloru oá Jules Favres. Faoia cu Germani'a am pusu in frunte cá principiu respectulu suaterei ei; in cestiunile, care misca tierile strinsu vecinate cu noi am primitu cá principiu libertatea si pastarea nationalitatiloru, anunciandu, ca noi ne contenim. Am pretinsu, cá ei alii se se contenésca, cá si ei se de asemenea stateloru autonóme nedependintia loru, prin urmare si puterea loru. Noi ne inchipim resbelulu numai intre marginile apereii, nu diou, a teritoriulu nostru, dar' dicu a demnitateti nóstre, a onórei si a influintiiei nóstre." Inchiaia ca politic'a regimulu altufeliu vié a sustiené pacea. —

Varietati.

— A esitu de sub tipariu: „Compendiu de dreptulu canonicu, alu unei santei, sobornicesci si apostolesci biserice, compusu de Andreiu br. de Siagna, arhiepiscopu si metropolitu alu romaniloru de relegea greco-ressaríténa din Ungari'a si Ardélu“, — de 31 cóle in formatu de 80 mare si se afla de vendiare la tipografi'a archidieceana. Pretiulu unu ecemplariu 3 fl. v. a. „Tel. R.“

— Comitétulu Asociatiunei a tienutu marti si mercuri siedinti'a sa lunaria. —

Respunsuri: El. S'a aflu. Decopiatu se va tramite. Impavidum feriant ruinae. M. Primesci. H. . . Recomandatu per omnia. — R. Fi bonu pentru cele impartasite, in casu de asia. Causa celebra. Mana ou mana. Naseudu: Se a facutu; ne uitati? — Hatiegu: De vomu dormi, cine va vighia? —

Indreptare: In Nr. tr. pag. 196, not'a: cetesce: Unu prentu brava e Moise alu poporulu; pag. 198 rub-ica Austri'a cetesce: Dile oprite; apoi 24 Dec. nu Maiu. —

Nr. 345/1868 comis. f. sc.

Escriere de concursu.

I. La gimnasiulu romanu din Naseudu, — care in anulu venitoriu va stá din 6 clase — suntu vacante trei statii de profesori ordinari, fiecare cu cate unu salariu anuale de 600 fl. v. a. si 60 fl. v. a. relutu de locuintia.

Aspirantii de a fi alesi si denumiti de atari profesori, voru avé a documentá:

a) cumca au avutu pana acuma una purtare buna morale;

b) cumca sci perfectu limb'a romana, carea este limb'a invetiamentulu;

c) cumca au depusu ecsamenele de maturitate cu succesu bonu;

d) cumca au absolvatu cursulu filosoficu la vreun'a facultate filosofica;

e) cei cari pre langa limb'a romana voru avé si cunoscintia perfecta a limbei maghiare si germane, apoi cari voru fi sierbitu si la alte gimnasia publice cá profesori cu succesu bonu, precum si cari voru fi depusu censura de profesore, se voru preferi.

II. Totu la acestu gimnasiu cu inceputulu anulu scolasticu 1868/9 se va deschide una catedra pentru desennu si caligrafia, apoi alt'a pentru music'a vocale si instrumentale, si pentru fiecare s'a statoritu cate unu salariu anuale de 500 fl. v. a. si 60 fl. v. a. bani de locuintia.

Doritorii de a ocupá ver un'a din aceste catedre au de a documentá, cumca:

a) cunoseu perfectu art'a, carea au de a o propune dupa metod'a cea mai nóua;

b) cumca cunoseu limb'a romana séu germana intru atata, catu voru poté propune in ver un'a din aceste.

c) Cei, cari au mai servitu la ver unu institutu publicu cá atari profesori, séu cá magistri de capela militare cu succesu bonu, se voru preferi.

III. La scóla normale principale din Naseudu au devenitu vacante dóua statii de invetiatori, provideute cu cate unu salariu anuale de 300 fl. v. a., apoi locuintia naturala séu 70 fl. v. a. cá relutu de locuintia si 30 fl. v. a. relutu de lemne.

Aspirantii de a ocupá ver un'a din aceste statii voru avé de a documentá:

a) cumca sci perfectu limb'a romana, carea este limb'a invetiamentulu;

b) cumca au facutu cursulu pedagogicu la vreun institutu pedagogicu mai inaltu si suntu dechiarati de calificati pentru invetiatori normali;

c) cumca pana acum au avutu un'a purtare buna morale;

d) cari pre langa limb'a romana mai cunoseu si german'a si maghiara, si cari au mai servitu cá invetiatori cu sucesu bonu, se voru preferi.

Competitorii pentru fiecare dintre statii mai susu enumerate au de a'si asterne suplicele la subscris'a comisiune administratória de fondurile scolastice in Naseudu pana in 10 Augustu 1868.

Din siedinti'a comisiunei administratória de fondurile scolastice din districtulu Naseudulu.

Naseudu in 13 Iuniu 1868.

Ioane Florianu, m./p.

presiedinte comisiunei.

1-3

Publicatiune.

Se incunoscintiaza on. publicu, cumca scaldele minerali din St. Georgiulu romanu in districtulu Naseudulu, cladinduse in anulu acesta din nou, — suntu gata — si suntu intru tóte amesuratu cerintiiloru intocmite si provideute cu o machina de abure pentru incaldire. —

Saisonulu se va deschide in 28 Iuniu.

3-3

Comitétulu scaldelor.

Casa de locuitu

dela St. Mihailu 1868 pe unu anu se afla in terglu pescelii cas'a Nr. 99, una locuintia comóda pentru o familia mai mare, de datu cu naimu.

Asemenea una carciuma cu 3 pivnitie si apartinentii. — Informatiune mai de aprópe se da in confectori'a de sub Nr. 99.

DD. cetitori suntu rogati a grabi cu reinnoirea prenumerarei pe sem. II care incepe. —

Cursurile la burra in 7. Iuliu 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 37 cr. v.
Augsburg	—	—	111 „ —
London	—	—	113 „ 70 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 50 „
Obligatiile metalice vechi de 5 % ₁₀	—	—	59 „ 10 „
Actiile bancului	—	—	746 „ — „
„ creditulu	—	—	208 „ — „

Obligatiile transilvane ale desarcinarrii pamentulu in 4. Iuliu. 1868:

Bani 70 — — Marfa 70 75.